

**UCHWAŁA NR LI/541/23
RADY GMINY BRANICE**

z dnia 20 lutego 2023 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Branice na lata 2023 – 2029

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.) Rada Gminy Branice uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Branice na lata 2023 – 2029, stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszej Uchwały.

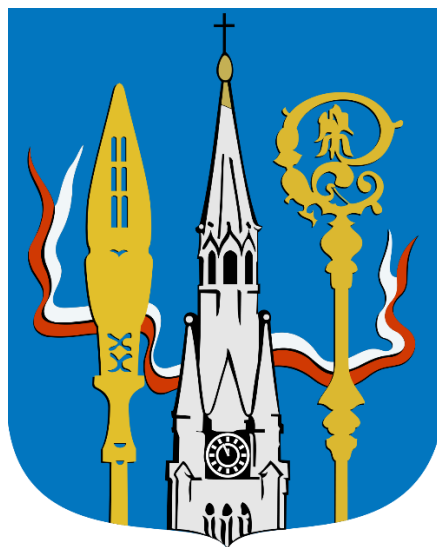
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Branice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Branice

Bogusława Dyląg

Załącznik do uchwały Nr LI/541/23
Rady Gminy Branice
z dnia 20 lutego 2023 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Branice na lata 2023 – 2029

Gmina Branice

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	3
2. Podstawy prac nad strategią	4
2.1 Tryb przygotowania strategii.....	4
2.2. Podstawy prawne	5
2.3. Uwarunkowania strategiczne i programowe	6
3. Diagnoza problemów społecznych	9
3.1. Ogólna charakterystyka Gminy Branice.....	9
3.2. Demografia	11
3.3. Rynek pracy i bezrobocie	12
3.4. Edukacja i wychowanie.....	13
3.5. Ochrona zdrowia	14
3.6. Bezpieczeństwo publiczne.....	14
3.7. Pomoc społeczna	15
3.8. Sektor pozarządowy	22
3.9. Wyniki badań ankietowych – diagnoza sytuacji społecznej	23
4. Wnioski z diagnozy – analiza SWOT	27
5. Strategia działania na lata 2023-2029.....	28
5.1. Cele strategiczne, cele operacyjne i kierunki działań	28
5.1.1. Cel strategiczny nr 1: Poprawa sytuacji rodzin z trudnościami opiekuńczymi i wychowawczymi	29
5.1.2 Cel strategiczny nr 2: Przeciwdziałanie bezrobociu.....	30
5.1.3 Cel strategiczny nr 3: Zapewnienie dostępu do zróżnicowanych usług społecznych osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym.....	31
6. Opis realizacji programu.....	32
7. Finansowanie Strategii.....	33
8. Monitoring i ewaluacja	33

1. WPROWADZENIE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest podstawowym dokumentem strategicznym, stanowiącym narzędzie nowoczesnej pomocy społecznej, wspierającym długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w skali lokalnej. Obowiązek przyjęcia i realizowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2021, poz. 2268). Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 tej ustawy „do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) *opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.¹*

Natomiast zgodnie z art. 16b ustawy o pomocy społecznej:

1. *„Gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej.*
2. *Strategia, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:*
 - 1) *diagnozę sytuacji społecznej;*
 - 2) *prognozę zmian w zakresie objętym strategią;*
 - 3) *określenie:*
 - a) *celów strategicznych projektowanych zmian,*
 - b) *kierunków niezbędnych działań,*
 - c) *sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,*
 - d) *wskaźników realizacji działań.²*

Gmina Branice podjęła się przygotowania i realizacji niniejszej Strategii nie tylko w związku z prawnym wymogiem, ale przede wszystkim ze względu na chęć podjęcia działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych mieszkańców, poprawy warunków ich życia i wzmocnienia aktywności lokalnej. Strategia, dzięki profesjonalnej diagnozie problemów społecznych i zaplanowaniu działań na rzecz rozwiązania kluczowych problemów przyczyni się do poprawy jakości życia w Gminie.

Dokument składa się z trzech zasadniczych części: diagnozy sytuacji społecznej w Gminie Branice, w której przedstawiono ogólną charakterystykę Gminy w sferze społecznej, dokonano diagnozy problemów społecznych i funkcjonowania instytucji

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2021, poz. 2268, art. 17 ust.1 pkt 1).

² *Ibidem* (art. 16b).

pomocowych, części analitycznej porządkującej informacje zawarte w części diagnostycznej, a także części prognostycznej, określającej cele i kierunki działań. Zostały one poprzedzone przedstawieniem założeń metodycznych związanych z pracami nad dokumentem. Wnikliwa diagnoza stanowi podstawę dobrze zaplanowanych działań. Stąd w części diagnostycznej dokonano ogólnej charakterystyki gminy pod kątem społecznym, przeprowadzono dokładną diagnozę występowania problemów społecznych oraz analizę działania instytucji odpowiadających za rozwiązywanie problemów społecznych w Gminie Branice. Wykorzystano przede wszystkim dane statystyki publicznej pozyskane z Głównego Urzędu Statystycznego oraz dane instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych na terenie gminy, głównie Ośrodka Pomocy Społecznej w Branicach, a także dostępne informacje, materiały i opracowania. Diagnozę pogłębiono poprzez realizację badania ankietowego dotyczącego problemów społecznych przeprowadzonego wśród mieszkańców Gminy. Diagnozę zakończono analizą SWOT.

Część analityczna porządkuje informacje zawarte w części diagnostycznej, poddaje je selekcji oraz szczegółowej analizie pod względem ich wpływu na rozwiązywanie problemów społecznych.

W części prognostycznej określono cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki planowanych działań. Wskazano także na sposób realizacji strategii oraz ramy finansowe działań.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Branice na lata 2023-2029 jest kontynuacją poprzedniej Strategii (Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Branice na lata 2016-2022) i jest on dokumentem, który scala podejmowane działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

2. PODSTAWY PRAC NAD STRATEGIĄ

2.1. TRYB PRZYGOTOWANIA STRATEGII

Zgodnie z zasadami planowania strategicznego prace nad dokumentem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Branice na lata 2023-2029 odbywały się w kilku etapach i obejmowały:

- szeroką diagnozę społeczno – gospodarczą Gminy Branice wraz ze sformułowaniem kluczowych problemów społecznych,
- konstruowanie celu strategicznego (ogólnego) wynikającego z misji Gminy

w sferze rozwiązywania problemów społecznych,

- dobór celów szczegółowych (operacyjnych),
- opracowanie możliwych działań w kierunku realizacji celów,
- stworzenie harmonogramu i zasad finansowania,
- określenie zasad monitoringu i ewaluacji (oceny efektu końcowego).

2.2. PODSTAWY PRAWNE

Podstawy prawne regulujące system pomocy społecznej w Polsce zawarte są w następujących aktach prawnych:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2023 poz. 40),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. 2021 poz. 2268),
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. 2022 poz. 615),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. 2022 poz. 2241),
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 2022 poz. 2123),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2022 poz. 1327),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2021 poz. 1119),
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2022, poz. 690),
- Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U.2022, poz. 1009),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2022 poz. 2561),
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2022 poz. 2230),
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2022 poz. 1205),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2023 poz. 100),

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2021 poz. 1249),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2020 poz. 2050),
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. 2021 poz. 2021),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022 poz.447).

2.3. UWARUNKOWANIA STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Branice na lata 2023-2029 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu globalnym, europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- Wojewódzka Strategia W Zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025.

Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 jest przyjętym przez Organizację Narodów Zjednoczonych programem działań, definiującym model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Dokument obejmuje 17 następujących celów zrównoważonego rozwoju:

- wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie,
- wyeliminować głód, osiągnąć bezpieczeństwo żywnościowe i lepsze odżywianie oraz promować zrównoważone rolnictwo,
- zapewnić wszystkim ludziom, w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt,

- zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie,
- osiągnąć równość płci oraz wzmocnić pozycję kobiet i dziewcząt,
- zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi,
- zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie,
- promować stabilny, zrównoważony i inkluzywny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienie oraz godną pracę dla wszystkich ludzi,
- budować stabilną infrastrukturę, promować zrównoważone uprzemysłowienie oraz wspierać innowacyjność,
- zmniejszyć nierówność w krajach i między krajami,
- uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu,
- zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji,
- podjąć pilne działania w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom,
- chronić oceany i morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony,
- chronić, przywrócić oraz promować zrównoważone użytkowanie ekosystemów lądowych, zrównoważone gospodarowanie lasami, zwalczać pustynnienie, powstrzymać i odwracać proces degradacji gleby oraz powstrzymać utratę różnorodności biologicznej,
- promować pokojowe i inkluzywne społeczeństwa, zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wymiaru sprawiedliwości oraz budować na wszystkich szczeblach skuteczne i odpowiedzialne instytucje, sprzyjające włączeniu społecznemu,
- wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju³.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030 jest dokumentem zawierającym kompleksowe działania nakierowane na trwałe

³ Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 [online], <https://kampa-nia17celow.pl/raporty/przekształcamy-nasz-swiat-agenda-na-rzecz-zrownowazonego-rozwoju-2030/>, [dostęp: 09.01.2023 r.]

zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Najważniejsze cele zawarte w Programie to:

- zmniejszenie wykluczenia dzieci i młodzieży,
- stworzenie szansy na bezpieczne wejście na rynek pracy dla osób młodych,
- ułatwienie ludziom młodym godzenia pracy zawodowej z zakładaniem rodziny,
- aktywna integracja osób wykluczonych społecznie,
- wsparcie osób starszych,
- zapobieganie niepewności mieszkaniowej⁴.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej jest dokumentem wyznaczającym kluczowe kierunki polityki publicznej na rzecz podmiotów ekonomii społecznej. Ponadto jest on również wyrazem uporządkowania kierunków interwencji publicznej i działań, wpływających na możliwości wykorzystania aktywności podmiotów sektora ekonomii społecznej i solidarnej jako instrumentu aktywnej polityki społecznej oraz polityki rozwoju społecznego i lokalnego. Głównymi założeniami Programu są:

- zwiększenie efektywności działań na rzecz tworzenia miejsc pracy, reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- rozwój usług społecznych użyteczności publicznej i zadań publicznych w zakresie rozwoju lokalnego,
- zwiększenie konkurencyjności podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej na rynku,
- upowszechnienie pozytywnych postaw wobec ekonomii społecznej i solidarnej⁵.

Wojewódzka Strategia W Zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025 jest dokumentem wyznaczającym kierunki polityki społecznej w regionie województwa opolskiego. Do głównych celów strategii należą:

- wzmocnienie funkcji opiekuńczej i wychowawczej rodzin,
- rozwój usług senioralnych,
- ograniczenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego wśród osób niepełnosprawnych,
- rozwój usług aktywizacji społecznej i zawodowej,

⁴ Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030 (M. P. 2021, poz. 843).

⁵ Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej (M. P. 2019, poz. 214).

- promocja i rozwój podmiotów ekonomii społecznej⁶.

Głównym zadaniem przy opracowywaniu *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Branice na lata 2023-2029* była analiza zjawisk, które łączą się z zapotrzebowaniem na świadczenia pomocy społecznej, czyli takie ukształtowanie systemu pomocy społecznej na terenie Gminy Branice, które w sposób właściwy i kompleksowy będzie zaspokajało oczekiwania społeczne.

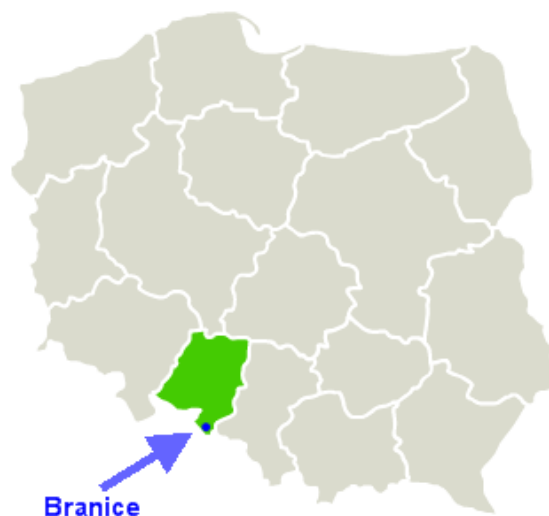
Należy również pamiętać, że niniejsza Strategia nie jest jedynym dokumentem w obszarze polityki społecznej, którego treść będzie dotyczyła mieszkańców Gminy Branice. Analiza dokumentów programowych i strategicznych, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim oraz wojewódzkim pozwala na skuteczniejsze programowanie działań na poziomie lokalnym.

3. DIAGNOZA SPOŁECZNA

3.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY BRANICE

Gmina Branice to gmina wiejska, należąca do województwa opolskiego, leżąca na terenie powiatu głubczyckiego. Od północy graniczy z Gminą Głubczyce, od wschodu z Gminą Kietrz, natomiast granica południowo - zachodnia jest zarazem granicą państwową z Republiką Czeską. Gmina Branice stanowi typową wiejską gminę rolniczą z łagodnym klimatem i bardzo dobrymi glebami.

Rys. 1. Lokalizacja Gminy Branice na tle województw Polski.

⁶ Wojewódzka Strategia W Zakresie Polityki Społecznej na lata 2016-2025 [online], <https://www.opolskie.pl/wp-content/uploads/2016/05/STRATEGIA-POLITYKI-SPOLECZNEJ-2016-2025.pdf>, [dostęp: 09.01.2023 r.].

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Branice
na lata 2023-2029

W skład Gminy Branice wchodzi 21 sołectw: Bliszczycze, Boboluszki, Branice, Dzbańce, Dzbańce-Osiedle, Dzierżkowice, Gródczany, Jabłonka, Jakubowice, Jędrychowice, Lewice, Michałkowice, Niekazanice, Posucice, Turków, Uciechowice, Wiechowice, Włodzienin, Włodzienin-Kolonia, Wódka, Wysoka.

Rys. 2. Lokalizacja Powiatu Głubczyckiego w Województwie Opolskim.

Gmina Branice jest najbardziej wysuniętą na południe częścią Województwa Opolskiego. Wspólnie z Gminami: Baborów, Głubczyce i Kietrz, Gmina Branice tworzy Powiat Głubczycki.

Rys. 3. Lokalizacja Gminy Branice w Powiecie Głubczyckim.

Wschodnia i centralna część gminy leży na Płaskowyżu Głubczyckim wchodzącym w skład Niziny Śląskiej, natomiast zachodnia część gminy leży w Górach Opawskich wchodzących w skład Sudetów Wschodnich.

3.2. DEMOGRAFIA

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31.06.2022 r. gminę tę zamieszkiwało 6295 mieszkańców, z czego 49,7% stanowiły kobiety, a 50,3% mężczyźni. W latach 2002-2021 liczba mieszkańców zmalała o 20,5%.

Poniższa tabela prezentuje liczbę ludności Gminy Branice z podziałem na płeć w latach 2017 – 2021.

Tab. 1. Liczba ludności Gminy Branice z podziałem na płeć w latach 2017-2021.

Rok	Liczba ludności ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2017	6601	3245	3356
2018	6524	3211	3313
2019	6474	3174	3300
2020	6363	3127	3236
2021	6323	3104	3219

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Jak wynika z przedstawionych danych liczba ludności Gminy Branice z roku na rok spada. Może mieć to związek ze zjawiskiem starzenia się społeczeństw, ale również z migracjami młodych osób do większych miast Polski. Średni wiek mieszkańców wynosi 44,9 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa opolskiego oraz jest większy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Poniżej zaprezentowano liczbę ludności z podziałem na wiek oraz procentowy udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie mieszkańców.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Branice
na lata 2023-2029

Tab. 2. Ludność Gminy Branice z podziałem na wiek oraz udział procentowy w ogóle ludności gminy.

Rok/grupa wiekowa (udział %)	0-19 lat	20-34 lat	35-59 lat	Powyżej 60 lat
2017	1051 (15,92%)	1306 (19,78%)	2370 (35,91%)	1874 (28,39%)
2018	1049 (16,08%)	1259 (19,30%)	2332 (35,74%)	1884 (28,88%)
2019	1026 (15,85%)	1197 (18,49%)	2327 (35,94%)	1924 (29,72%)
2020	995 (15,64%)	1132 (17,79%)	2324 (36,52%)	1912 (30,05%)
2021	1005 (15,89%)	1077 (17,03%)	2319 (36,68%)	1922 (30,40%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Zgodnie z danymi przedstawionymi w powyższej tabeli od 2017 roku wzrasta udział procentowy najstarszej grupy mieszkańców gminy w ogólnej liczbie ludności. Z kolei liczba dzieci i młodzieży do 19 roku życia utrzymuje się na względnie stałym poziomie. Taki stan rzeczy wymaga m. in. dopasowania rodzaju wsparcia do zwiększającej się liczby osób starszych oraz zapewnienia najstarszym mieszkańcom wysokiej jakości życia.

Prognoza demograficzna przygotowana dla powiatów przez Główny Urząd Statystyczny wskazuje na postępującą depopulację obszaru całego powiatu głubczyckiego. Zgodnie z opracowaniem ogólna liczba mieszkańców powiatu w roku 2030 spadnie o ponad 6 tys. w porównaniu z rokiem 2013. Można zatem z całą pewnością stwierdzić, że spadek liczby mieszkańców i wzrost liczby osób w wieku podeszłym nie dotyczy jedynie Gminy Branice, ale całego powiatu głubczyckiego.

3.3. RYNEK PRACY I BEZROBOCIE

Bezrobocie rejestrowane w Gminie Branice w 2021 r. wynosiło 8,0%, w tym kobiety 9,9%, a mężczyźni 6,5%. Nieznaczną przewagę kobiet wynika w głównej mierze z tego, że to właśnie kobiety, nadal najczęściej zajmują się wychowaniem i opieką nad małoletnimi dziećmi, rezygnując jednocześnie z pracy zarobkowej. Bezrobocie wśród mieszkańców gminy od roku 2012 spada i aktualnie jest najniższe od 2004 roku. Osoby niepracujące to głównie osoby trwale bezrobotne i korzystające ze świadczeń Ośrodka

Pomocy Społecznej. Spośród aktywnych zawodowo mieszkańców Gminy Branice 34,9% pracuje w sektorze rolniczym, 23,0% w przemyśle i budownictwie, a 9,9% w sektorze usługowym oraz 1,4% jest zatrudnionych w sektorze finansowym.

W Gminie Branice w 2021 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było 282 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są budownictwo oraz handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych.

Gmina Branice posiada bardzo dobre połączenia komunikacyjne z obszarami oferującymi możliwości zatrudnienia w dużych zakładach przemysłowych. Ponadto bliska odległość do granicy z Czechami wpływa na większe możliwości aktywności zawodowej. Również w ostatnich latach Gmina Branice stała się atrakcyjna dla wielu inwestorów z branży spożywczej, która widząc potencjał tego obszaru zdecydowała o wejściu na ten rynek. W związku z powyższym mieszkańcy gminy uzyskali większe możliwości zatrudnienia m. in. w działalności o charakterze handlowym oraz usługowym.

Potencjał inwestycyjny oraz rozwój rynku pracy w Gminie Branice ma znaczący wpływ na wzrost atrakcyjności tego obszaru. Gmina jest już nie tylko miejscem zamieszkania, ale powoli staje się również miejscem pracy oraz głównym centrum aktywności życiowej jej mieszkańców.

3.4. EDUKACJA I WYCHOWANIE

Infrastruktura oświaty na terenie Gminy Branice obejmuje miejsca opieki nad dziećmi do lat 3, przedszkola oraz szkoły podstawowe.

Opiekę nad dziećmi do lat 3 zapewnia Gminny Żłobek w Branicach oraz Katolicki Żłobek prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Maryi Niepokalanej w Branicach. Na terenie gminy prowadzone są również 3 przedszkola, zapewniające opiekę nad dziećmi od 3 do 6 lat. Według danych z prowadzonych przez placówki działalności wynika, że zapewniają one opiekę odpowiadającą na potrzeby mieszkańców gminy.

Na terenie gminy Branice funkcjonują 2 publiczne szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa w Branicach oraz Szkoła Podstawowa we Włodzieninie. Szkoły te zapewniają wysoki poziom edukacji dla dzieci zamieszkujących wszystkie sołectwa gminy.

Placówki oświatowe zapewniają także wsparcie pedagogiczne i psychologiczne, a także zajęcia z logopedą. Edukacja w gminie Branice stanowi podstawę do jej kontynuacji w szkołach ponadpodstawowych funkcjonujących poza terenem gminy.

3.5. OCHRONA ZDROWIA

Zadania w zakresie ochrony zdrowia na terenie gminy Branice realizowane są przez placówki ochrony zdrowia, w tym przychodnie, szpital oraz prywatne praktyki lekarskie.

Kluczowym podmiotem świadczącym usługi ochrony zdrowia jest Specjalistyczny Szpital im. Ks. Biskupa Józefa Nathana w Branicach. Szpital świadczy usługi medyczne na następujących oddziałach szpitalnych:

- oddział psychiatrii ogólnej o podstawowym zabezpieczeniu,
- oddział sądowo – psychiatryczny o wzmocnionym zabezpieczeniu,
- oddział rehabilitacji neurologicznej,
- oddział leczenia zespołów abstynencyjnych,
- stacjonarny oddział terapii uzależnienia od alkoholu,
- zakład opiekuńczo – leczniczy,
- zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy.

Oprócz szpitala na terenie gminy funkcjonują 2 przychodnie, prowadzące działalność w zakresie podstawowej opieki medycznej lekarza rodzinnego oraz opieki pielęgniarki środowiskowej i opieki długoterminowej dla osób z niepełnosprawnościami.

Ważnym elementem podejmowanych zadań z zakresu ochrony zdrowia są działania dotyczące przeciwdziałania i rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów alkoholowych oraz współpraca z terapeutami uzależnień zatrudnianymi przez szpital.

3.6. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

W 2021 roku w gminie Branice stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 85 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 13,42 przestępstw. Jest to wartość mniejsza od wartości dla województwa opolskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie

Branice wynosi 71% i jest porównywalny do wskaźnika wykrywalności dla województwa oraz całej Polski. Najwięcej przestępstw stwierdzono o charakterze kryminalnym oraz przeciwko mieniu. W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze gospodarczym, drogowe oraz przeciwko życiu i zdrowiu.

Na terenie gminy funkcjonuje rewir dzielnicowych, gdzie służbę regularnie pełnią dzielnicowi z Komendy Policji w Kietrze. W najbliższym czasie planowane jest także ponowne otwarcie Komendy Policji w Branicach, co z pewnością wpłynie na poprawę poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców gminy.

3.7. POMOC SPOŁECZNA

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej „Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości”⁷. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach należy:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- sporządzanie oceny w zakresie pomocy społecznej,
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym

⁷ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2021, poz. 2268, art. 2 ust.1).

dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- opłacenie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- praca socjalna,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
- dożywianie dzieci,
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,

- opracowanie i realizacja projektów socjalnych,
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechnienia ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechnienia informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy⁸.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, na zasadach określonych w ustawie, w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej⁹.

W 2022 r. ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej korzystały 534 osoby, co stanowi 8,72 % wszystkich mieszkańców gminy. Pod opieką tut. Ośrodka znajdowały

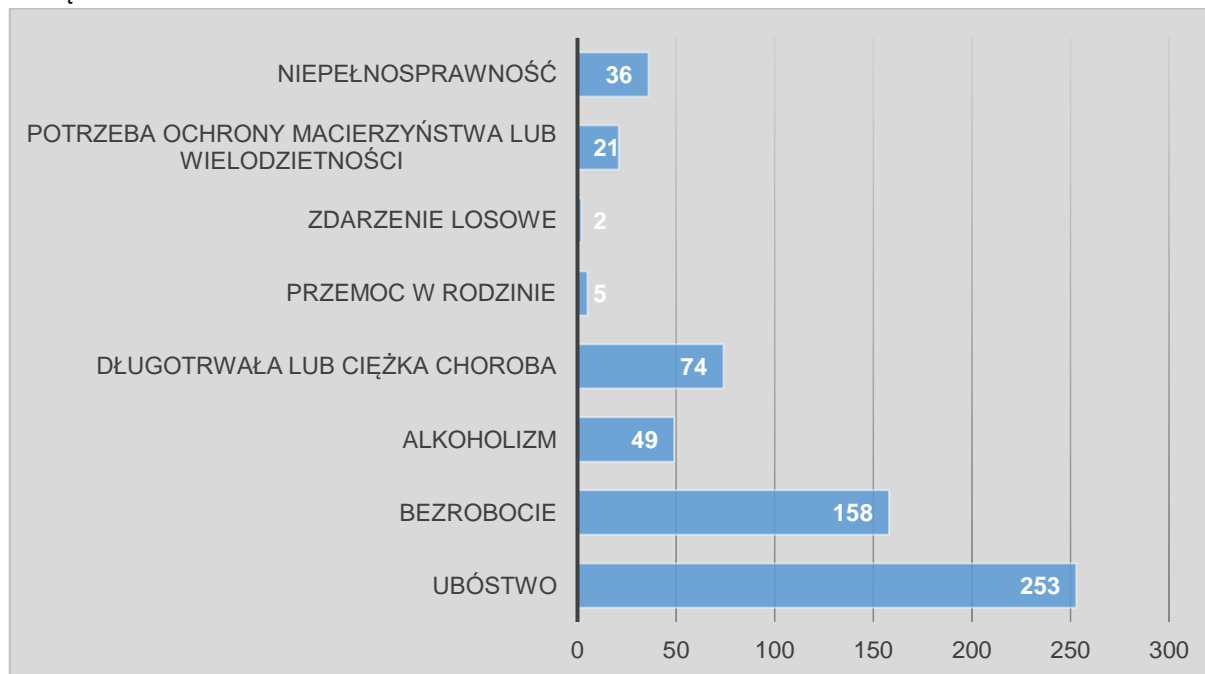
⁸ *Ibidem* (art. 17).

⁹ *Ibidem* (art. 7).

się 253 rodziny, z czego 22,13% stanowią rodziny z dziećmi do 18 roku życia. W rodzinach tych wychowuje się 198 dzieci.

Poniższy wykres przedstawia przyczyny przyznania świadczeń z pomocy społecznej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach.

Wykres 1. Przyczyny przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w Gminie Branice z podziałem na liczbę rodzin.

Źródło: Opracowanie własne.

Z analizy przedstawionych danych wynika, że nadal naczętszą przyczyną przyznawania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach jest ubóstwo. Drugą z kolei pod względem ilościowym przyczyną jest bezrobocie, a następnie długotrwała lub ciężka choroba. Na uwagę zasługuje również fakt, iż stosunkowo duży odsetek beneficjentów pomocy społecznej boryka się z problemem uzależnienia od alkoholu.

Należy podkreślić, iż charakterystycznym jest współwystępowanie i nakładanie się kilku dysfunkcji w ramach jednego środowiska, co mobilizuje większe nakłady pracy i środków na przywrócenie stanu prawidłowego. Rodziny i osoby pozostające w trudnej sytuacji materialnej, spełniające wymogi formalne, są uprawnione do otrzymania pomocy finansowej w formie zasiłków celowych i okresowych, a także zasiłku stałego:

- zasiłek stały – przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub

osobie w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie,

- zasiłek okresowy - przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
- zasiłek celowy – może być przyznany w szczególności na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Poniższa tabela prezentuje liczbę osób z podziałem na rodzaj świadczenia, którym w latach 2019-2021 Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach udzielił pomocy finansowej.

Tab.3. Świadczenia z pomocy społecznej przyznane w latach 2019-2022 przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach.

Rodzaj świadczenia	2019		2020		2021		I – VI 2022	
	Liczba osób	Kwota (zł)	Liczba osób	Kwota (zł)	Liczba osób	Kwota (zł)	Liczba osób	Kwota (zł)
Zasiłek okresowy	121	298.765,00	104	312.163,00	104	276.555,00	72	158.825,00
Zasiłek stały	46	294.394,00	43	275.003,00	37	244.244,00	32	121.758,00
Zasiłek celowy	220	478.518,00	200	457.329,00	199	470.060,00	120	161.323,00

Źródło: Opracowanie własne.

Z przedstawionych danych wynika, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Branice zmniejsza się. Należy jednak pamiętać o tym, że wynika to w głównej mierze z braku możliwości zakwalifikowania do pomocy osób, które żyją na granicy ubóstwa, lecz ich dochód nie kwalifikuje ich do uzyskania świadczeń z pomocy społecznej. Pracownicy spocjalni obserwują względnie stałą liczbę osób korzystających ze świadczeń pieniężnych.

Osoby samotne, starsze, niepełnosprawne wymagające pomocy innych osób i które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować objęte są pomocą w formie wsparcia asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej w ramach rządowego programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023. Program jest realizowany w Gminie Branice od 2019 roku. W 2023 roku planowane wsparcie ma objąć 10 osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym oraz znacznym. W okresie pandemii COVID-19 wsparciem było objęte blisko 100 osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych, którym świadczone były usługi tzw. kurierów społecznych oraz dowożone były posiłki.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 16 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy również kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. Poniższa tabela prezentuje liczbę osób skierowanych do domu pomocy społecznej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach w latach 2019-2022.

Tab.4. Liczba osób skierowanych do domu pomocy społecznej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach w latach 2019-2022.

Rodzaj świadczenia	2019	2020	2021	2022
	Liczba osób	Liczba osób	Liczba osób	Liczba osób
Pobyt w DPS	4	4	5	6

Źródło: Opracowanie własne.

Jak wynika z przedstawionych danych, w ostatnim czasie nastąpił wzrost zapotrzebowania na usługi w formie pobytu w domu pomocy społecznej. Prognozuje się, iż w kolejnych latach liczba ta będzie wzrastać.

Ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych stworzono spójny, klarowny system wsparcia rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej, wychowującej dzieci uczęszczające do szkoły, w tym dzieci niepełnosprawne. Poniższa tabela przedstawia rodzaje świadczeń wypłaconych w Gminie Branice w latach 2019-2022.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Branice
na lata 2023-2029

Tab.5. Świadczenia rodzinne i alimentacyjne przyznane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach w latach 2019-2022.

Rodzaj świadczenia	2019	2020	2021	2022
	Kwota (zł)	Kwota (zł)	Kwota (zł)	Kwota (zł)
Świadczenia rodzinne	649.153,18	561.002,39	488.360,05	411.664,85
Świadczenia opiekuńcze	1.135.499,00	1.652.908,00	1.345.027,00	1.406.068,00
Fundusz alimentacyjny	114.250,00	124.207,00	133.622,68	119.529,34

Źródło: Opracowanie własne.

Jak wynika z przedstawionych danych, liczba osób kwalifikujących się do pomocy w formie zasiłków rodzinnych zmniejsza się. Taki stan rzeczy związany jest ze wzrostem wynagrodzeń przy jednoczesnym utrzymaniu kwoty kryterium dochodowego kwalifikującego do tego rodzaju pomocy. Z kolei świadczenia wypłacane z Funduszu Alimentacyjnego utrzymują się na względnie stałym poziomie od wielu lat. Uwagę należy zwrócić na wzrost zapotrzebowania na świadczenia opiekuńcze (zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne), który wskazuje na zwiększenie się liczby osób wymagających wsparcia o charakterze wspomagającym m.in. świadczenie całodobowej opieki przez osoby spokrewnione.

W ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” obejmuje się pomocą osoby starsze, niepełnosprawne i najuboższe. W latach 2019 - 2022 1.386 osobom udzielono pomocy na warunkach Programu, w tym 335 korzystało z posiłków (łącznie z dożywianiem dzieci w szkole), pozostałe osoby w ilości 1.051 korzystały z pomocy w formie zasiłków celowych na zakup żywności. Łącznie wydatkowano kwotę 1.809.137,00 zł., z tego dotacja stanowiła kwotę 1.437.318,00 zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje również działania mające na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. Na co dzień pracownicy socjalni współpracują z Powiatowym Urzędem Pracy w Głubczycach, przekazując sobie nawzajem istotne informacje na temat aktualnych ofert pracy i sytuacji osób bezrobotnych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w ubiegłych latach prowadził również własne

działania aktywizujące np. organizacja prac społecznie użytecznych oraz prowadzenie projektów dofinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W ramach projektów organizowane były staże zawodowe, kursy kwalifikacyjne i zawodowe, spotkania ze specjalistami z różnych dziedzin. W projektach uczestniczyły także osoby niepełnosprawne, co miało na celu ich włączenie społeczne.

Działalność Ośrodka opiera się nie tylko na zadaniach określonych w ustawie o pomocy społecznej, ale również musi dostosowywać się do nowych zadań związanych z sytuacją społeczną, epidemiczną, czy polityczną. Przykładem może być wystąpienie pandemii COVID-19, konfliktu zbrojnego na terenie Ukrainy, czy konieczność realizacji wypłat dodatków osłonowych oraz węglowych.

3.8. SEKTOR POZARZĄDOWY

Aktywna działalność organizacji pozarządowych prowadzących określoną przez ustawę działalność pożytku publicznego, czyli działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych, jest istotną cechą społeczeństwa demokratycznego, a także ważnym elementem aktywizującym społeczność lokalną, w tym społeczność gminy Branice.

Istotne znaczenie dla ich funkcjonowania ma także wymiana doświadczeń między organizacjami oraz współpraca z samorządem gminnym.

W Gminie Branice 3 stowarzyszenia posiadają status organizacji pożytku publicznego.

Są to:

- Stowarzyszenie Caritas Chrysti,
- Klub Abstynenta „Amicus”,
- Stowarzyszenie Zespołu Tańca Nowoczesnego „Impuls”.

Poza tymi dwoma działają jeszcze następujące stowarzyszenia zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym:

- Ludowy Zespół Sportowy „Orzeł” Branice,
- Branickie Towarzystwo Sportowe,
- Ludowy Zespół Sportowy „Rolnik” Lewice,
- Stowarzyszenie na rzecz Odnowy i Rozwoju Wsi Uciechowice,
- Stowarzyszenie na rzecz Odnowy Wsi Jakubowice,
- Stowarzyszenie Odnowy Wsi Gródczany,
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Posucice,

- Stowarzyszenie Odnowy Wsi Bliszczycze,
- Stowarzyszenie KGW Braniczanki,
- Stowarzyszenie Kobiet „Ale Babki” w Wysokiej,
- Stowarzyszenie KGW we Włodzieninie,
- Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości i Przeciwdziałania Bezrobociu Powiatu Głubczyckiego,
- Stowarzyszenie „Branickie Mażoretki Kaprys”,
- Fundacja Pałac Wysoka,
- Klub Strzelecki Branice,
- Stowarzyszenie Edukacyjne im. Julianny Junosza-Szaniawskiej zd. Oberlander,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Branicach,
- Ochotnicza Straż Pożarna we Włodzieninie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Bliszczycach,
- Ochotnicza Straż Pożarna Lewice,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Wysokiej,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Turkowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Wódce,
- Ochotnicza Straż Pożarna Wiechowicach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Jakubowicach,

A w większości z 21 sołectw należących do gminy bardzo aktywnie działają jeszcze organizacje nieformalne lub zarejestrowane w innych rejestrach, m.in. Grupy Odnowy Wsi, Ludowe Zespoły Sportowe czy Koła Gospodyń Wiejskich.

3.9. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH – DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ

Badania ankietowe przeprowadzone w ramach diagnozy sytuacji społecznej w Gminie Branice posłużyły identyfikacji, określeniu przyczyn i skali występujących na jej terenie problemów społecznych oraz wskazaniu działań, jakie należałoby podjąć w celu zmniejszenia ich natężenia oraz zminimalizowania ich skutków. Badania zostały przeprowadzone przy pomocy ankiet, które zostały rozpowszechnione wśród mieszkańców gminy. W sumie do analizy przedłożono 40 wypełnionych ankiet.

Pierwsze pytanie dotyczyło tego, kto jest najbardziej zagrożony ubóstwem w Gminie Branice. Zdecydowana większość, bo aż 80% badanych wskazała, iż

najbardziej zagrożone są osoby bezrobotne, następnie 15% wskazała osoby starsze i samotne, 2,5% osoby niepełnosprawne oraz 2,5% badanych wskazała rodziny wielodzietne. Kolejne pytanie dotyczyło tego, jakie są przyczyny popadania w ubóstwo według ankietowanych. Ponownie większość wskazała jako decydującą przyczynę bezrobocie (77,5%), następnie uzależnienia (10%), niepełnosprawność (7,5%) oraz wielodzietność (5%). Trzecie pytanie brzmiało: Kto jest zagrożony problemem uzależnień w Państwa gminie? Odpowiedzi kształtowały się następująco: osoby bezrobotne – 62,5%, rodziny dysfunkcyjne – 30%, osoby niepełnosprawne – 5%, osoby bezdomne – 2,5%. Następne pytanie dotyczyło tego, czy oferta pomocy osobom uzależnionym realizowana w gminie jest wystarczająca. Respondenci najczęściej wybierali odpowiedzi twierdzące (tak, raczej tak) - 82,5%. Odwrotne zdanie na ten temat miało 5 badanych, a 2 osoby nie miały na ten temat zdania.

Kolejne pytania dotyczyły sytuacji osób starszych i niepełnosprawnych. Pierwsze z nich brzmiało: Jakie problemy społeczne najczęściej dotyczą osoby starsze? Badani najczęściej wskazywali odpowiedź brak opieki ze strony rodziny (72,5%), niepełnosprawność (12,5%), choroby (12,5%) oraz samotność (5%) i ubóstwo i biedę (2,5%). Następne pytanie dotyczyło kwestii oferty pomocy osobom starszym w Gminie Branice. Ponad połowa respondentów wskazała, iż oferta jest wystarczająca, z kolei 12 osób odpowiedziało przecząco, a 6 osób nie ma w tej kwestii zdania.

W dalszej kolejności ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy osoby niepełnosprawne są akceptowane w środowisku lokalnym. Zdecydowana większość wskazała na odpowiedzi twierdzące (tak, raczej tak) – 92,5%, 2 osoby wskazały na odpowiedź raczej nie, a jedna osoba udzieliła odpowiedzi, iż trudno powiedzieć. Na pytanie dotyczące oferty pomocy osobom niepełnosprawnym (m. in. dostęp do placówek rehabilitacyjnych) na terenie gminy, większość badanych udzieliła odpowiedzi, iż oferta ta nie jest wystarczająca – 52,5%, duży odsetek wskazał także, iż trudno jest powiedzieć – 32,5%, a 6 osób oceniło ofertę pomocy niepełnosprawnym pozytywnie. Respondenci wskazali również, że najczęściej osoby niepełnosprawne dotyczą problemy dotyczące barier architektonicznych – 57,5%, utrudnionego dostępu do usług opiekuńczych – 32,5% oraz ubóstwo – 10%.

Kolejne pytania dotyczyły występowania zjawiska przemocy domowej na terenie gminy. Większość ankietowanych odpowiadała, iż nie zna przypadków stosowania przemocy wśród rodzin z obszaru gminy – 65%, 15% badanych nie

słyszało o takich przypadkach, 15% słyszało o takich przypadkach, a jedynie 5% ankietowanych zna osobiście rodziny, u których występuje problem przemocy domowej.

Następne pytanie brzmiało: Czy czują się Państwo bezpiecznie w miejscu zamieszkania? Zdecydowana większość badanych czuje się bezpiecznie – 85%, a wśród osób, które nie czują się bezpiecznie najczęstszą przyczyną takiego poczucia był brak patroli policyjnych. Wiedza na temat stanu bezpieczeństwa respondentów była wynikiem własnych doświadczeń.

Kolejne pytania dotyczyły funkcjonowania Ośrodka Pomocy Społecznej w Branicach. Pierwsze z nich dotyczyło tego jaką formę wsparcia powinien oferować tutaj Ośrodek. W przeważającej większości badani wskazywali na odpowiedź pomoc finansowa – 90%, kolejno usługi opiekuńcze – 5% oraz aktywizacja bezrobotnych – 2,5% i doradztwo – 2,5%. Mieszkańcy gminy w większości oceniają pozytywnie pracę pracowników socjalnych - 87,5%, negatywnie oceniło ją 5 badanych. Natomiast, jeśli chodzi o ofertę pomocy świadczoną przez organizację pozarządową to większość badanych nie ma na ten temat zdania – 67,5%, pozostałe osoby oceniają tę ofertę pozytywnie.

Kolejna część ankiety dotyczyła sytuacji rodzin i dzieci na obszarze gminy. Jako najważniejsze problemy związane z dziećmi i młodzieżą na terenie gminy badani wskazywali następujące z nich: zły wpływ kolegów, demoralizacja, dostęp do alkoholu, brak oferty spędzania wolnego czasu, niskie dochody rodzin. Większość ankietowanych wskazywała jednak, że nie zna wielu rodzin ubogich na terenie gminy – 72,5% badanych, 15% odpowiedziało, że zna wiele takich rodzin, a pozostałe 12,5% zna nieliczne takie rodziny. Większość badanych oceniło negatywnie dostęp do rehabilitacji i wsparcia dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi. Jako niewystarczające oceniło je 67,5%, jako przeciętne 27,5%, a jedynie 5% ocenia je pozytywnie. Oceniając organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie większość badanych oceniło ją w sposób dobry oraz bardzo dobry (łącznie 92,5% badanych), pozostałe osoby wybrały odpowiedź dostatecznie (2 osoby) oraz niewystarczająco (1 osoba). Kolejne pytanie dotyczyło oceny realizowanych w gminie działań związanych z profilaktyką alkoholową i narkomanią. Większość oceniła te działania jako dostateczne (62,5%), 11 osób oceniło je w sposób pozytywny, a 4 osoby nie miały w tej kwestii zdania. Następne pytanie dotyczyło bezpieczeństwa szkół i miejsc publicznych dla dzieci. Zdecydowana większość ocenia te miejsca jako bezpieczne – 90%, a jedynie 4 osoby

nie mają w tym temacie zdania. W dalszej kolejności zapytano badanych o to, czy znane im są rodziny, w których dzieci są bite i krzywdzone. Większość ankietowanych odpowiedziało przecząco (77,5%), 6 osób słyszało o takich rodzinach, a 3 osoby znają osobiście takie rodziny. Następnie zapytano respondentów o łatwość dostępu dzieci do alkoholu i narkotyków. 72,5% badanych odpowiedziało, że dostęp ten jest trudny, odwrotnie natomiast twierdzi 20% badanych, a pozostałe osoby uważają, że dostęp ten jest zróżnicowany.

Na zakończenie ankiety badani zostali poproszeni o wskazanie propozycji działań, mających na celu poprawę sytuacji dziecka i rodziny w środowisku lokalnym w oparciu o następujące obszary funkcjonowania:

- działania w zakresie sportu i wypoczynku – najczęściej ankietowani proponowali: organizację zajęć sportowych, prowadzenie lokalnej drużyny piłkarskiej oraz organizację wyjazdów wypoczynkowych,
- działania w zakresie poprawy stanu zdrowia i sprawności – najczęściej wskazywano: zajęcia sportowe, spotkania informacyjne, zajęcia dotyczące zdrowego odżywiania,
- działania w zakresie poprawy sytuacji dzieci niepełnosprawnych – najczęstsze propozycje to: zajęcia rehabilitacyjne, usuwanie barier architektonicznych oraz pomoc finansowa,
- działania w zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży – najczęściej wskazywano: zwiększenie patroli policyjnych, spotkania informacyjne, pogadanki w szkołach,
- działania w zakresie wsparcia dzieci i rodzin ubogich – najczęściej pojawiały się odpowiedzi dotyczące: zwiększenia pomocy finansowej, finansowanie posiłków w szkołach, organizacja wyjazdów wypoczynkowych.

Podsumowując wyniki badań ankietowych można uznać, iż zdaniem mieszkańców gminy za najważniejsze problemy lokalne uznać należy: bezrobocie, ubóstwo, starzenie się społeczeństwa oraz konieczność zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, a także alkoholizm i w stosunku do tych wiodących problemów należy podejmować odpowiednie działania celem ich niwelowania.

4. WNIOSKI Z DIAGNOZY – ANALIZA SWOT

W analizie strategicznej szczególne znaczenie odgrywa zastosowanie metody analizy SWOT. Narzędzie to pozwala na kompleksowe określenie mocnych i słabych stron funkcjonowania systemu wsparcia społecznego w gminie oraz dokonanie oceny zagrożeń i szans, które mają znaczący wpływ na całość podejmowanych działań w tym zakresie.

Tab. 6. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Strategie i gminne programy, • Stałe diagnozowanie sytuacji mieszkańców Gminy Branice, • Działalność instytucji pracujących na rzecz osób potrzebujących, • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników socjalnych, pedagoga, dzielnicowego, • Baza instytucji wspierających rodzinę, • Ogólnie dostępna oferta pomocy i różnorodność form wsparcia w zakresie bezrobocia, uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i innych problemów dotyczących mieszkańców, • Dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe, • Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym, • Wdrażanie programów i projektów ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczający system współpracy między instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi, • Narastający problem uzależnienia od alkoholu, • Bierna postawa członków rodziny wobec problemów występujących w rodzinie, • Brak infrastruktury socjalnej w gminie, • Mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny, • Brak współpracy rodziny w zakresie przewycięzania kryzysów, • Wysoki wskaźnik ubóstwa, • Brak lub zbyt mała współpraca interdyscyplinarna, • Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, • Brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego, zbyt mała aktywność w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, • Wzrost jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej, • Zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych, • Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych, • Prospołeczna polityka państwa, • Podejmowanie działań na rzecz rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Duża liczba osób korzystających ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej, • Ograniczony czas pracowników socjalnych na pracę z rodziną, • Kryzys funkcji rodziny i jej roli w życiu społecznym, • Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, narastająca przemoc w rodzinie, • Niekorzystne zjawiska demograficzne, • Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko tzw. „wyuczonej bezradności”, • Niewystarczająca współpraca interdyscyplinarna.

Źródło: Opracowanie własne.

Zasoby instytucjonalne Gminy Branice, to instytucje i organizacje pełniące funkcję przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy, w tym:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głubczycach, w tym Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- Placówki Oświatowe,
- Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Głubczycach,
- Sąd Rejonowy w Głubczycach,
- Organizacje pozarządowe,
- Komenda Powiatowa Policji w Głubczycach,
- Placówki służby zdrowia,
- Kościół.

Wymieniony powyżej katalog nie wyczerpuje wszystkich istniejących możliwości, wskazuje jedynie najważniejsze obszary, które należy wziąć pod uwagę i które mogą mieć istotny wpływ na planowanie i realizację celów strategicznych.

5. STRATEGIA DZIAŁANIA NA LATA 2023-2029

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę i analizę SWOT założono, że najbliższy okres wprowadzania zmian społecznych na terenie Gminy Branice może zaowocować ograniczeniem skutków zidentyfikowanych problemów i niekorzystnych zjawisk społecznych, intensyfikacją rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy oraz poprawą jakości życia mieszkańców. Opracowane w niniejszej Strategii prognozy pokazują w jakim kierunku należy prowadzić zmiany, aby działania strategiczne przyniosły jak najlepsze rezultaty oraz jak efektywnie zarządzać zmianą społeczną, aby wszystkim mieszkańcom Gminy Branice żyło się lepiej.

5.1. CELE STRATEGICZNE, CELE OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Celem Strategii jest stworzenie warunków do umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia, a także rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji społecznej. W oparciu o diagnozę oraz rozpoznane problemy

społeczne Gminy celem głównym Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Branice na lata 2023-2029 jest „Zapewnienie mieszkańcom Gminy Branice dogodnych warunków do rozwoju, wzmocnienie rodzin oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji”. Powyższy cel Strategii obejmuje wszystkie jej obszary problemowe i adresowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy, których warunki i poziom życia pozostają w gestii zainteresowania samorządu terytorialnego.

Wyznaczony cel główny Strategii został określony na podstawie zidentyfikowanych deficytów bądź też potrzeby kontynuacji wybranych działań jak również jako odpowiedź na rekomendacje sformułowane w badaniach przeprowadzonych na potrzeby niniejszej Strategii.

5.1.1. CEL STRATEGICZNY NR 1: POPRAWA SYTUACJI RODZIN Z TRUDNOŚCIAMI OPIEKUŃCZYMI I WYCHOWAWCZYMI

Pierwszy cel strategiczny został sformułowany w następujący sposób: Poprawa sytuacji rodzin z trudnościami opiekuńczymi i wychowawczymi. Poniższa tabela prezentuje cele operacyjne określone dla w/w celu strategicznego, zadania, wskaźniki realizacji działań oraz realizatorów działań.

Tab. 7. Działania i wskaźniki realizacji celu w zakresie poprawy sytuacji rodzin z trudnościami opiekuńczymi i wychowawczymi.

Poprawa sytuacji rodzin z trudnościami opiekuńczymi i wychowawczymi			
Cele operacyjne	Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Realizator
Poprawa kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców.	<ul style="list-style-type: none"> Wdrażanie specjalistycznych programów i projektów wspierających rodziny, Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego, Rozwój asystentury rodziny, Rozwój mechanizmu rodziny wspierającej. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba programów i projektów wspierających rodziny, Liczba punktów poradnictwa, specjalistycznego, Liczba osób objętych wsparciem asystenta rodziny. 	OPS Branice, PCPR Głubczyce, UG Branice.
Poprawa warunków rozwoju społecznego dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem.	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój oferty w zakresie aktywnego spędzania wolnego czasu przez dzieci/młodzież, Poprawa sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zorganizowanych zajęć dla dzieci i młodzieży, Liczba zorganizowanych 	OPS Branice, PCPR Głubczyce, UG Branice.

	<p>materialnej dzieci z rodzin ubogich,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa dostępności pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci i młodzieży. 	<p>wyjazdów wypoczynkowych dla dzieci i młodzieży,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba punktów wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży, • Liczba dzieci zakwalifikowanych do bezpłatnych posiłków w szkołach, • Liczba dzieci otrzymujących stypendia szkolne. 	
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie kampanii społecznych na temat przemocy w rodzinie, • Dystrybucja ulotek oraz informacji w prasie lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie, • Organizowanie spotkań o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przeprowadzonych kampanii społecznych, • Liczba przekazywanych informacji na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • Liczba zorganizowanych spotkań. 	OPS Branice, Urząd Gminy Branice, PCPR Głubczyce, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Źródło: Opracowanie własne.

5.1.2. CEL STRATEGICZNY NR 2: PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU

Kolejny cel strategiczny dotyczy przeciwdziałania bezrobociu. Poniżej przedstawiono cele operacyjne określone dla tego celu strategicznego, zadania, wskaźniki realizacji działań oraz realizatorów działań.

Tab. 8. Działania i wskaźniki realizacji celu w zakresie przeciwdziałania bezrobociu.

Przeciwdziałanie bezrobociu			
Cele operacyjne	Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Realizator
Zmniejszenie bezrobocia, w tym wśród kobiet i osób długotrwale bezrobotnych.	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja szkoleń, kursów, staży, • Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, • Motywowanie do 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba szkoleń, kursów, staży, • Liczba osób, które podjęły zatrudnienie. 	OPS Branice, UG Branice, PUP Głubczyce.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Branice
na lata 2023-2029

	podjęcia pracy		
Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy.	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby działalności gospodarczych, • Organizacja szkoleń z doradcą zawodowym, • Zwiększenie niezależności finansowej mieszkańców gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba założonych działalności gospodarczych, • Liczba szkoleń z doradcą zawodowym, • Zmniejszenie liczby rodzin korzystających ze wsparcia OPS. 	OPS Branice, UG Branice, PUP Głubczyce.
Wdrażanie programów doradztwa zawodowego w szkołach.	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja szkoleń z doradcą zawodowym w szkołach, • Organizacja spotkań ze specjalistami z różnych dziedzin, • Organizacja dni otwartych w szkołach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przeprowadzonych szkoleń, • Liczba zorganizowanych spotkań, • Liczba zorganizowanych dni otwartych. 	OPS Branice, UG Branice, jednostki oświatowe.

Źródło: Opracowanie własne.

5.1.3. CEL STRATEGICZNY NR 3: ZAPEWNIENIE DOSTĘPU DO ZRÓŻNICOWANYCH USŁUG SPOŁECZNYCH OSOBOM STARSZYM, CHORYM I NIEPEŁNOSPRAWNYM

Ostatnim sformułowanym celem strategicznym jest zapewnienie dostępu do zróżnicowanych usług społecznych osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym. Poniższa tabela prezentuje cele operacyjne oraz zadania i wskaźniki w tym zakresie.

Tab. 9. Działania i wskaźniki realizacji celu w zakresie zapewnienia do zróżnicowanych usług społecznych osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym.

Zapewnienie dostępu do zróżnicowanych usług społecznych osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym			
Cele operacyjne	Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Realizator
Wsparcie i aktywizacja społeczna seniorów.	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój oferty placówek wsparcia półstacjonarnego, • Realizacja programów polityki zdrowotnej kierowanych do seniorów, 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba placówek wsparcia, • Liczba zrealizowanych programów, • Liczba zorganizowanych działań opartych na 	OPS Branice, UG Branice.

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój wolontariatu na rzecz seniorów oraz angażującego seniorów w działania samopomocowe. 	wolontariacie i samopomocy.	
Wsparcie i aktywizacja społeczna osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój usług asystenckich, • Rozwój usług opiekuńczych kierowanych do osób z niepełnosprawnościami, • Wsparcie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zorganizowanych usług asystenckich, • Liczba usług opiekuńczych, • Liczba podjętych działań na rzecz aktywizacji osób z niepełnosprawnościami 	OPS Branice, UG Branice, PCPR Głubczyce.
Wzmocnienie systemu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.	<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring sytuacji osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem: seniorów, niepełnosprawnych, • Poprawa dostępności obiektów i przestrzeni publicznych, • Podnoszenie kompetencji pracowników służb i instytucji działających na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podjętych działań na rzecz osób wykluczonych społecznie, • Liczba zorganizowanych szkoleń dla pracowników służb społecznych i innych instytucji. 	OPS Branice, UG Branice, PCPR Głubczyce.

Źródło: Opracowanie własne.

6. OPIS REALIZACJI PROGRAMU

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych realizowana będzie na terenie Gminy Branice w latach 2023-2029. Zadania określone w Strategii mają na celu szeroko rozumiane działania w celu rozwiązywania problemów społecznych występujących na terenie gminy.

Adresatami Strategii są mieszkańcy Gminy Branice, a w szczególności osoby i rodziny borykające się z różnorodnymi problemami.

Realizacja założeń Strategii będzie możliwa dzięki wspólnej pracy podmiotów zaangażowanych przedmiotowo w zaspokajanie potrzeb z zakresu pomocy społecznej oraz szerzej – polityki społecznej. Wypracowana siatka celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działania uwzględnia najistotniejsze obszary życia społecznego, które stanowią sfery oddziaływania samorządu gminnego, aby jakoś

życia mieszkańców podlegała systematycznej poprawie.

7. FINANSOWANIE STRATEGII

Jednym z warunków umożliwiających realizację celów zawartych w Strategii jest zapewnienie jej finansowania. Przewiduje się, że realizacja powyższych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania:

- środki własne pochodzące z budżetu Gminy Branice,
- środki przekazane Gminie z budżetu państwa w formie dotacji,
- środki z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej przekazywane na realizację programów i projektów,
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Strategii nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu, brak długookresowych źródeł finansowania, a także dokumentów finansowych określające planowane wydatki gminy na bieżącą działalność. Ponadto wysokość środków przeznaczonych na realizację Strategii będzie zależała także od stopnia zaangażowania różnych podmiotów – partnerów jej realizacji.

Wysokość wydatków na pomoc społeczną z budżetu gminy na rok 2022 wyniosła 948.262,00 zł. Na rok 2023 szacuje się wydatki w wysokości 991.880,00 zł.

Zakłada się, że cele i działania określone w Strategii będą wyznaczały kierunki finansowania polityki społecznej gminy i będą uwzględniane przy konstruowaniu budżetu gminy w kolejnych latach. Zapisy dokumentu będą również podstawą starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie określonych przedsięwzięć.

8. MONITORING I EWALUACJA

Zgodnie z art. 110 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów w Gminie Branice na lata 2023-2029 będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach.

Monitoring i ewaluacja realizacji Strategii służy sprawdzeniu czy planowane działania zostały zrealizowane. Długotrwały charakter planowania strategicznego wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, społecznych i ich uwzględniania w tym dokumencie.

Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty

oraz czy pozwoliły one i w jakim stopniu na realizację Strategii. Celem ewaluacji jest doskonalenie działań podejmowanych w jej ramach. Z prowadzonej ewaluacji może wynikać również potrzeba przeprowadzenia aktualizacji Strategii w celu dostosowania jej do zmiennych uwarunkowań prawnych, społeczno – gospodarczych itp.

Sformułowane w dokumencie działania, niezbędne do osiągnięcia celów strategicznych będą wdrażane przez wyznaczone podmioty odpowiedzialne za ich realizację, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych.

Celem wszystkich działań ma być zapobieganie marginalizacji osób i rodzin oraz zapewnienie wsparcia umożliwiającego samodzielne poradzenie sobie z pojawiającymi się problemami i trudnościami. Problemy społeczne mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązanie wymaga systemowych rozstrzygnięć, zintegrowanej współpracy instytucjonalnej, angażując sferę gospodarczą i społeczną. Należy doprowadzić do wypracowania wspólnych programów i współdziałania wszystkich podmiotów powołanych w celu rozwiązywania problemów społecznych.

Monitoring i ewaluacja z realizacji celów określonych w Strategii zostanie przeprowadzony po zakończeniu programu. Do oceny stopnia realizacji Strategii zostaną wykorzystane przedstawione w poniższej tabeli wskaźniki.

Załącznik 1. Wskaźniki realizacji celów strategicznych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Branice na lata 2023-2029.

L.p.	Cel strategiczny	Wskaźniki realizacji celów
1.	Poprawa sytuacji rodzin z trudnościami opiekuńczymi i wychowawczymi.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba programów i projektów wspierających rodziny, • Liczba punktów poradnictwa, specjalistycznego, • Liczba osób objętych wsparciem asystenta rodziny, • Liczba zorganizowanych zajęć dla dzieci i młodzieży, • Liczba zorganizowanych wyjazdów wypoczynkowych dla dzieci i młodzieży, • Liczba punktów wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży, • Liczba dzieci zakwalifikowanych do bezpłatnych posiłków w szkołach, • Liczba dzieci otrzymujących stypendia szkolne, • Liczba przeprowadzonych kampanii społecznych, • Liczba przekazywanych informacji na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • Liczba zorganizowanych spotkań.
2.	Przeciwdziałanie bezrobociu.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba szkoleń, kursów, staży, • Liczba osób, które podjęły zatrudnienie, • Liczba założonych działalności gospodarczych, • Liczba szkoleń z doradcą zawodowym, • Zmniejszenie liczby rodzin korzystających ze wsparcia OPS, • Liczba przeprowadzonych szkoleń, • Liczba zorganizowanych spotkań, • Liczba zorganizowanych dni otwartych.
3.	Zapewnienie dostępu do zróżnicowanych usług społecznych osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba placówek wsparcia, • Liczba zrealizowanych programów, • Liczba zorganizowanych działań opartych na wolontariacie i samopomocy, • Liczba zorganizowanych usług asystenckich, • Liczba usług opiekuńczych, • Liczba podjętych działań na rzecz aktywizacji osób z niepełnosprawnościami, • Liczba podjętych działań na rzecz osób wykluczonych społecznie,

		<ul style="list-style-type: none">Liczba zorganizowanych szkoleń dla pracowników służb społecznych i innych instytucji.
--	--	---

Informacje dodatkowe:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1. Lokalizacja Gminy Branice na tle województw Polski.....	9
Rys. 2. Lokalizacja Powiatu Głubczyckiego w Województwie Opolskim	10
Rys. 3. Lokalizacja Gminy Branice w Powiecie Głubczyckim	10

SPIS TABEL

Tab. 1. Liczba ludności Gminy Branice z podziałem na płeć w latach 2017-2021.	11
Tab. 2. Ludność Gminy Branice z podziałem na wiek oraz udział procentowy w ogóle ludności gminy.....	12
Tab.3. Świadczenia z pomocy społecznej przyznane w latach 2019-2022 przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach.	19
Tab. 4. Liczba osób skierowanych do domu pomocy społecznej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach w latach 2019-2022.	20
Tab. 5. Świadczenia rodzinne i alimentacyjne przyznane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Branicach w latach 2019-2022	21
Tab. 6. Analiza SWOT.....	27
Tab. 7. Działania i wskaźniki realizacji celu w zakresie poprawy sytuacji rodzin z trudnościami opiekuńczymi i wychowawczymi.....	29
Tab. 8. Działania i wskaźniki realizacji celu w zakresie przeciwdziałania bezrobociu.....	31
Tab. 9. Działania i wskaźniki realizacji celu w zakresie zapewnienia do zróżnicowanych usług społecznych osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym.....	31

SPIS WYKRESÓW

Wykres. 1. Przyczyny przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w Gminie Branice z podziałem na liczbę rodzin	18
--	----

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik 1. Wskaźniki realizacji celów strategicznych Strategii Rozwiązywania Probleatów Społecznych w Gminie Branice na lata 2023-2029.....	35
--	----